

DOPIŠ PRO TEBE

MODLÍTE SE RŮŽENEC?

2/80

ÚRYVEK Z DOPISU

» Chodívala jsem na prázdniny do horské vesničky ... Cítila jsem tam kus starého domova. Odpolední procházka mezi loukami vonícími senem a večer v kostelíčku růženec s babičkami a s dětmi; příroda a modlitba – ty tak uklidňují. Ale přišel nový kněz a všechno se změnilo. Růženec z kostela odstranil. To prý už nikdo nevydrží. Ptala jsem se, jak to dělají v okolí. Řekli mi, že se někdy v sobotu modlí jeden či dva desátky, jinde jen pět zdrávasů u každého tajemství. Je pro dnešní lidi růženec skutečně tak obtížný? Vždyť je to tak prostá modlitba? A proč ho tedy Panna Maria ve Fatimě tolik doporučovala? «

PROČ JE DNES NĚKTERÝM KŘESŤANŮM RŮŽENEC CIZÍ?

Řada křesťanů růženec nemá a modlit se ho neumí. Je obtížné diskutovat s nimi o vhodnosti či nevhodnosti růžence. Není jistě správné, aby staří ukládali mladým, jak se mají modlit. Avšak není také rozumné prohlašovat, že mu nevyhovuje růženec, který nezná a který se ani modlit neumí.

CO RŮŽENEC JE? A JAK VZNIKL?

Podle legendy darovala růženec Panna Maria sv. Dominikovi jako účinnou zbraň proti tehdejším heretikům – bludařům. Víme však, že tato počítadla modliteb existovala od nepaměti. Na jednom památníku v Ninive je obraz dvou žen před svatým stromem; v levé ruce drží jakési počítadlo. Marco Polo píše o malabarském králi, který nosil na krku šňůru se 104 draho-kamy, aby mohl ráno a večer počítat své modlitby. Něco podobného mají i budhisté. Staří mohamedáni se dodnes procházejí po ulici s » růžencem « v ruce.

Vypravuje se, že jeden ze starých poustevníků, sv. Pavel, se modlil denně 300 modliteb. Aby se nezmýlil, naplnil si ráno kapsy třemi sty kamínků, které postupně vyhazoval. Podobně se modlívala i sv. Klára.

Vyhazování kamínků je praktické na poušti nebo v přírodě, ne však v klášteře. Proto mniši brzo nahradili kamínky provazem se suky. Když se oba konce provazu spojily, vznikl kruh, kterému se říkalo *corona* nebo prostě *filza dei Paternostri*, šňůra Otčenášů. Růženec, visící od pasu, vidíme na portrétech vznešených dam v Anglii ještě v pozdním středověku. Šlechtičny se ovšem nespokojily s provazem a suky. Zrníčka se začala dělat ze smaltu, ze stříbra, z perel – a vyráběli je uměleční řemeslníci; uličky těchto řemeslníků *des paternostriers* byly v Paříži, v Londýně, ve Vídni i v Praze. Když se r. 1389 vdávala za francouzského krále bohatá nevěsta z Milána, vezla si mezi drahokamy i » otčenášovou šňůru « se stříbrnými zrny a perlami.

NEJEN OTČENÁŠE...

Už ve 12. stol. přidávali mariánští ctitelé k Otčenášům stejný počet Zdrávasů. Blahoslavená Bonaventura Boiani († 1291) se jich denně modlila tisíc, v sobotu dva tisíce, v den Zvěstování Panny Marie tři tisíce. V témže století se už vyskytuje číslo 150. Proč právě sto padesát? Odpověď je jednoduchá. Kdo neuměl číst žalmy – kterých je 150 – modlil se místo toho sto padesát Otčenášů a Zdrávasů.

» *Ale dnes už lidé číst umějí? Proč se mají modlit modlitbu, která byla pro analfabety?* « Námitka vypadá chytře, je dějinně odůvodněná, ale nepočítá s jednou skutečností. Dnes už není rozhodující, jak a proč růženec vznikl, ale

CO MŮŽE RŮŽENEC DNEŠNÍMU ČLOVĚKU DÁT.

Základní postoj člověka, který se modlí růženec, je zvláštní a dá se těžko srovnávat s jinými modlitbami. Je velmi blízký tzv. » modlitbě Ježíšově « z východní církve, která se dnes šíří i na Západě zásluhou překladů tzv. Ruského poutníka.

Ilustroval bych tento postoj benátskou skladbou ze 16. století. Jsou tu dva chóry, které se jakoby proplétají, něco podobného, jako v Čajkovského symfonii 1812, kde spolu bojují motivy francouzské a ruské hymny. V benátské skladbě slyšíme na začátku slabé vysoké ženské hlasy AVE MARIA, zatím co ve spodních tónech hřmí celá plnost života. Jsou tam bitvy, úpění, hádky

i něhy. Život se valí svým rytmem, nad kterým se nese nesměle a tiše AVE MARIA – jako by k tomu ani nepatřilo. Ale čím víc skladba postupuje, tím víc sílí AVE MARIA, tím víc hlasů se k němu přidává. Sladují se s ním i spodní basy a nakonec zazní mohutný a jednotný sbor: ZDRÁVAS MARIA, MILOSTI PLNÁ.

Něco podobného by se mělo dít při modlitbě růžence. Člověk do ní vstupuje se všemi svými problémy, těžkostmi, bolestmi i radostmi života. Se vším, co mu táhne myslí. A do tohoto hluku vlastního srdce a okolí se zapojuje Zdrávas za Zdrávasem. Bolesti se otupují, mírní se, radosti se zladují a všechno se vřadí do modlitby.

JE MODLITBA VZDĚLANCŮ LEPŠÍ?

Vzdělaní lidé se tak obvykle nemodlí. Vycházejí z evangelia, ze Žalmů, z naučených modliteb, z uvažování. Na tuto úroveň, do této oblasti se pak snaží pozvednout a zařadit vlastní život. To je samozřejmě dobré, krásné a potřebné. Avšak tato modlitba je těžší, než by se na první pohled zdálo. Rozleptává ji totiž roztržitost. Začneme Otčenášem, pozvedneme mysl k Bohu a vzápětí už myslíme na něco jiného. Všední život a jeho zážitky udusí slovo Boží jako trní. »*Ěiná zrna padla do trní; trní vyrostlo a udusilo je.*« (Mt 13, 7)

SPOJIT SVÉ SRDCE S BOHEM

Naše matky a prostí lidé se modlí obvykle jinak. Své starosti a trampoty nenechávají u bran kostela, ale naopak, všechny je berou s sebou a v kostele myslí na všechno, co jim leží na srdci. Tyto starosti pak spojují s Bohem.

Z toho, co je pro jiné roztržitost, dělají modlitbu. Vztahují svůj denní život k nebi. Zdrávas Maria, které se stále v růženci opakuje, jim k tomu slouží nejlépe. Proto mají tuto modlitbu tak rádi.

Ostatně i inteligent si zamiluje růženec, dovede-li být aspoň chvíli tak prostý, jako jsou prosté naše matky. Jen prostota je klíč ke klidné modlitbě, která plní člověka štěstím a dodává mu sílu.

K ZAMYŠLENÍ

Náboženství je neustálý rozhovor lidstva s Bohem. Umění je jeho samomluva.

Franz Werfel

Bůh je příliš velký, než aby mohla lidská řeč dokázat jeho jsoucnost. Jeho dobrotu však dokazuje stvoření samo sebou, tím, že vzdor strachu, chřadnutí, utrpení a smrti raději je – než aby nebylo.

Franz Werfel

Kdo je bezpečný v Bohu, je v bezpečí před lidmi.

Emanuel von Bodman

Neustále se k sobě vstříc pohybují dvě tajemství: Blažený Bůh se musel sjednotit s utrpením, aby se stal podobným stvoření. Trpící tvor se musí sjednotit s bolestí, aby se mohl spojit s Bohem.

Franz Werfel

Bohu se není možné vyhnout: jestli mu řekneš ano – věříš v něho, chceš-li ho potlačit, uznáváš ho. Ať řekneš cokoliv, vždy mluvíš o Bohu.

Giovanni Papini

Všechny bludy jsou pokusy spoutat Církev.

G. H. Chesterton

Podstata Kristova utrpení se skládá ze dvou věcí, které lidé tak neradi nesou a trpí: ze strachu a z hanby.

Hans Urs von Balthasar

Křesťanská poslušnost je ve své podstatě hrdinství.

Jiří Bernanos

Teprve v Kristu se stýkají všechny věci; je středem všech srdcí a bytostí, a proto mostem a nejkratší cestou od jednoho ke druhému.

Hans Urs von Balthasar

Největší omyl historického křesťanství pochází z tvzení omezeného a životu nepřátelského vědomí, že Zjevení je dokončená skutečnost, že už nemůžeme nic očekávat, že budova Církve je hotová a je pod střechou.

Nikolaj Berdajev

Své dotazy a připomínky pište na adresu:

VELEHRAD, Postfach 592, CH-8026 Zürich